

1565-2015
BERGER- EN EGMONDERMEER

Nieuwsbrief

www.bem450.nl • www.facebook.com/bem450jaar

Nummer 3 – December 2014

Beste vrienden en relaties,

Op de drempel van het nieuwe jaar wensen we jullie allen een goed en gezond, maar vooral feestelijk 2015 toe.

Want 2015 is niet zomaar een jaar! Het is het jaar waarin we het 450-jarig bestaan van de polders Berger- en Egmondermeer vieren. Als stichting staan we te trappelen om er een prachtig herdenkingsjaar van te maken met mooie, verrassende en leuke evenementen.

Evenementen waarvan we hopen dat velen elkaar bij die gelegenheden zullen ontmoeten en ervaren hoe prachtig en veelzijdig het gebied is waarin wij wonen en leven. 2015, het belooft een bijzonder mooi jaar te worden!

Het bestuur van BEM450

Opening jubileumjaar 6 maart

Op vrijdag 6 maart 2015 vindt de officiële aftrap plaats van het programma waarmee het 450-jarig bestaan van de Berger- en Egmondermeer wordt gevierd. De opening van het jubileumjaar is in de Rabobankzaal van Hogeschool Inholland aan de Bergerweg in Alkmaar. Tijdens deze bijeenkomst wordt stil gestaan bij het historisch feit en wordt het programma officieel gepresenteerd.

Op diezelfde dag onthult kunstenaar Rob Komen zijn kunstwerk dat bestaat uit 450 kopjes, dat is gemaakt in het kader van het project 'Om een Koppie' van hogeschool Ipabo. Wie de opening van het jubileumjaar mee wil maken kan zich aanmelden op bem450@gmail.com vóór 25 februari.

inholland
hogeschool

Tuincentrum De Hoef Einde van een tijdperk

Iedere nieuwsbrief schenken we aandacht aan een sponsor. Dit keer Tuincentrum De Hoef, dat met ingang van 2015 ophoudt te bestaan. Met de opheffing van het bedrijf komt er een einde aan een tijdperk van bijna een eeuw tuinieren op die plek in de Egmondermeer.

De familie Blom (Dirk, Theo, Joop, Cor, Jan en Piet Blom) hadden er hun tuinderijen tussen het Hoeverpad en de Meerweg. De tuinen van Dirk, Theo, Joop en Cor verdwenen begin jaren tachtig al bij de aanleg van de ringweg om Alkmaar. De tuin van Jan Blom, later voortgezet als tuincentrum door zijn zoon Piet, werd zo'n 25 jaar geleden overgenomen door de familie Kaptein. Met tuincentrum De Hoef voorzagen ze vele jaren klanten in de wijken Hoefplan, Bergermeer en van ver daarbuiten van alles wat groeit en bloeit. Na een eeuw tuinieren in de polder maakt de plek, met de voorgenomen vestiging van een crematorium, nu plaats voor de eeuwigheid. Nico zal zijn hoveniersbedrijf voortzetten vanuit Akersloot, waar ook de Alkmaarse klanten van harte welkom zijn.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de stichting BEM450. Contact: bem450@gmail.com

BEM in beeld bij Oudheidkamer Heiloo

Deze maand opende de Vereniging Oud Heiloo een nieuwe expositie over de ontstaansgeschiedenis van Heiloo. De tentoonstelling besteedt ook aandacht aan de Berger- en Egmondermeer met onder meer een kaart uit 1540 van tekenaar van Sijmon Meeus van de nog onbedijkte polders. De expositie, die te zien is in de Oudheidkamer aan de Bergeonstraat no. 30 in Heiloo, is geopend elke zaterdag van 14.00 tot 17.00 uur en elke donderdagavond van 19.00 tot 21.00 uur.

Meer en Meer BEM 450

Het Historisch café Alkmaar heeft BEM 450 omarmt en biedt donderdag 26 maart een lezing over het 450-jarig bestaan door de bekende Bergense historicus Frits David Zeiler. Met het initiatief om de grote waterplas met zes windmolens droog te malen zijn de namen verbonden van Lamoraal, graaf van Egmond en Hendrik van Brederode, heer van Bergen. Op den duur ontstond een gebied met welvarende boerenbedrijven, waar in de karakteristieke stolpboerderijen de veeteelt en kaasmakerij hoofdmiddel van bestaan werden. Zeiler vertelt ook over de eerste inpolderingen en allerlei kleinere aandijkingen; karakteristieke randdijkjes als Hogedijk en Wiertdijkje in het landschap; stelsels van duinrellen en sluisjes. Zo is er al negen eeuwen sprake van 'watermanagement' in Noord-Kennemerland, met de droogmaking precies op de helft. Frits David Zeiler (Bergen NH, 1949) is historicus. Momenteel werkt hij aan een boek over de geschiedenis van de Egmonder- en Bergermeer.

Locatie: Bibliotheek Kennemerwaard, Alkmaar, Gasthuisstraat 2. Van 20.00 uur tot ca. 22.00 uur (incl. pauze). Prijs € 7,50 inclusief koffie/thee.

Kunst en Cultuurroute

Een object van de Alkmaarse licht-kunstenaar Anton Dekker op het erf van melkvee-houder Cees Louwe in de Egmondermeer, een foto-expositie van leden van Artiance in het stadspark 'De oude Kwekerij' in de Bergermeer, de Egmondse beeldhouwer Vincent Schotvanger aan het werk in de stal van fokveebedrijf Lansbergen aan de Hoeverweg en leden van het dichtersgilde dragen voor tegen de achtergrond van de acht-kantige binnenkruier de Bosmolen. Deze en nog véél meer kunstenaars nemen deel aan de kunst-en cultuurroute die volgend jaar ter gelegenheid van 450 jaar Egmondermeer en Bergermeer wordt georganiseerd. In het stedelijk én in het landelijk gebied van de Egmondermeer en de Bergermeer is een veertiental (boeren)bedrijven bereid gevonden ruimte beschikbaar te stellen voor de Kunst en Cultuurroute. Iedereen was direct enthousiast en wilde graag een gedeelte van hun erf, stal, schuur of boomgaard open stellen voor exposanten en/of kunstenaars.

Het uitgangspunt is dat de kunstenaars hun werk zoveel als mogelijk in de 'natuurlijke omgeving' exposeren en dat stedelingen op een bijzondere en attractieve manier de polder gaan ontdekken.

De kunstroute is op vrijdag 29 mei van 13.00 uur tot 17.00 uur en op zaterdag 30 en zondag 31 mei van 11.00 uur tot 17.00 uur geopend.

Toer de Boer

Het programma van de 'Toer de Boer' op zaterdag 25 april begint vaste vormen aan te nemen. Meer dan tien agrarische bedrijven in de Egmonder- en Bergermeerpolder zetten hun deuren open voor belangstellenden. Onder de deelnemende bedrijven bevindt zich een aantal melkveehouderijen en een zorgboerderij, maar ook loonwerkersbedrijf Van der Oord, biologische geitenboerderij De Klompenhoeve, alsmede pensionstal Stal Cobra en Stal de Groeneweg. In de bloembollensector kunnen belangstellenden terecht bij bloembollenkwekerij en landwinkel Van Schagen in Bergen en de gebroeders Valkering in Egmond, bekend om hun Allium-teelt.

Waarvoor diende een seinpaal?

Wanneer bij veel regenval het water door het uitslaan van molens en poldergemalen in de boezem de (N.)A.P.-stand bereikte, werd door middel van seinpalen over het hele boezemgebied een stopteken doorgegeven. Werd het water in de boezem namelijk te hoog dan was er gevaar van dijkdoorbraak en mochten de poldergemalen geen water meer draaien in de boezem, de hoofdafwatering van een gebied. Als de molenaars of machinisten dit sein zagen moesten zij het gemaal direct stilzetten; deden zij dit niet dan kregen zij een boete van het Hoogheemraadschap. Er mocht niet eerder worden doorgemalen tot de boezem tot 10 centimeter onder (N.)A.P. was gezakt.

Een seinpaal is een stalen mast van ongeveer 25 meter hoog, met bovenin een felle lichtbron. Deze seinpalen stonden door hele gebied van het Schermerboezem. In nachtelijke uren was de felle lamp - vroeger een grote olielantaarn, later een elektrisch lamp - van verre te zien. Overdag werd er een grote zwarte vlag of mand in de mast gehesen. In de jaren zestig van de 20e eeuw is het seinstelsel van de Schermerboezem, dat sinds 1795 in gebruik was, afgeschaft. De bebouwing nam hand over hand toe, waardoor de machinisten de seinen niet meer konden waarnemen. Men is vanaf die tijd de hoogwaterberichten per telefoon gaan doorgeven aan de machinisten. In de Egmondermeer stond een seinpaal aan de Egmond-Binnervaart ter hoogte van de Heilooër Zeeweg

De Paardenparade

De Paardenparade, een initiatief van de Cultuurcompagnie, is een nieuwe, permanente kunst- en cultuurroute die de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heiloo en Graft-De Rijp met elkaar verbindt. De gekozen plekken waar deze paarden worden geplaatst hebben een verbintenis met enerzijds cultuurhistorische locaties waar paarden als vervoermiddel nu of in het verleden een belangrijke rol hebben gespeeld, anderzijds tot een meer eigentijds thema, namelijk energie. De kunstobjecten, op nagenoeg ware grootte (250 bij 300 cm), vormen opvallende elementen in het landschap. Er komen ook paarden in het BEM450 gebied te staan. Inmiddels zijn de eerste vier kunstenaars, die elk een paard gaan beschilderen cq. verbijzonderen, bekend. In de zomer van 2015 worden de eerste kunstobjecten geplaatst. De Paardenparade brengt een ieder naar verrassende plekken in de regio met een bijzonder verhaal.

Meer informatie is te vinden op www.paardenparade.nl

BEM 450 verhalenwedstrijd

BEM 450 is op zoek naar verhalen. Verhalen over het leven in de polder, van nu, van vroeger. Levensverhalen, jeugdherinneringen, anekdotes, romances. Scholieren in de regio worden via hun scholen, die in de polders gevestigd zijn opgeroepen een verhaal of gedicht te schrijven met het thema **'Ons nieuwe land'**. De Berger- en Egmondermeer-polders zelf zijn nieuw land, door mensen 450 jaar geleden veroverd op het water. Daar kan het verhaal of gedicht over gaan, maar dat hoeft niet. Een verhaal of een gedicht over een ander 'nieuw land', nu of in de toekomst, werkelijk bestaand of puur fictief, is ook welkom.

Alle informatie over de verhalenwedstrijd, alsmede het wedstrijdreglement is te vinden op www.bem450.nl/verhalenengedichten

De honderdste vriend van BEM

Draag je de initiatieven van BEM 450 een warm hart toe, word dan vriend van de stichting en maak eenmalig een bedrag over van 25 euro per persoon of 45 euro voor twee personen. Alle informatie is terug te vinden op www.bem450.nl. Inmiddels hebben we al veel vrienden. Onze honderdste vriend krijgt een exclusieve rondleiding in de 450 jaar oude Bosmolen in het hart van het gebied. Dus maak je bijdrage (meer mag ook!) over naar NL76 RABO 0155 7427 60 t.n.v. BEM 450 jaar en maak kans op een unieke rondleiding in een historische molen. Belangrijk is dat je hierbij je e-mailadres, of bij gebrek daaraan, je naam en adres vermeldt, dan kunnen we je op de hoogte houden van onze activiteiten.

Geestmolen

De Geestmolen is een achtkante binnenkruier en is waarschijnlijk gebouwd omstreeks 1565. Hij bemaalde de 170 ha grote Geestmolenpolder van de Egmondermeer op de Schermerboezem.

In het begin van de jaren zestig is in deze polder een nieuwbouwwijk De Hoef verrezen en sindsdien heeft de molen geen vrije windvang meer. De molen is in 1886 vervijzeld en waarschijnlijk later pas uitgerust met 'licht en zwaar werk', zodat de vijzel met twee verschillende snelheden kan worden aangedreven.

In 1963 is de houten vijzel vervangen door een stalen exemplaar en werd een elektromotor als hulpkracht geplaatst. De vijzel kon zowel door de elektromotor als door de molen worden aangedreven. In 2009 is de elektrische installatie uit de molen verwijderd.

De molen is nooit bewoond geweest. De molen heeft fokwieken met remkleppen.

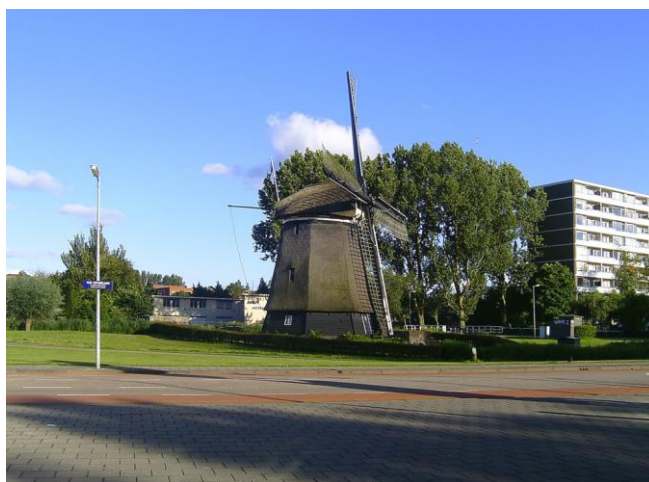

Foto: Julius Meijer